zał. nr 2

Informacja dotycząca placówek integracyjnych prowadzonych przez Miasto Inowrocław

Materiały przygotowano w Wydziale Oświaty, Kultury, Promocji i Sportu

Inowrocław, wrzesień 2008 r.

30. IX 08

Nauczanie i wychowanie dzieci niepełnosprawnych opiera się na ogólnych zasadach polityki oświatowej, która daje każdemu dziecku prawo do nauki, wychowania i przygotowania do życia społecznego i zawodowego. Kształcenie niepełnosprawnych stanowi integralną część ogólnego systemu edukacji i podlega tym samym założeniom programowym i organizacyjnym, co nauczanie w szkole masowej.

Niepełnosprawność dzieci występuje najczęściej jako wady i zaburzenia w rozwoju psychicznym (upośledzenie umysłowe lub obniżona sprawność intelektualna) oraz fizycznym (wady wzroku, słuchu, różnego rodzaju kalectwa narządów ruchu, choroby), a także jako niedostosowanie społeczne.

Każde dziecko ma prawo do wychowywania się we własnej rodzinie i do wzrastania w naturalnym środowisku swoich rówieśników. Dziecko nie powinno być przenoszone do szkoły specjalnej, jeśli można mu stworzyć warunki w szkole powszechnej, gdzie przebywa wśród pełnosprawnych rówieśników. Jest to istota integracji społecznej. Integracyjny system kształcenia i wychowania polega na maksymalnym włączeniu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do placówek umożliwiających im dorastanie i naukę w gronie zdrowych rówieśników.

Miasto Inowrocław dąży do tworzenia dla dzieci niepełnosprawnych w ich środowisku takich warunków, by mogły pomyślnie rozwijać się oraz bawić i uczyć wspólnie z dziećmi pełnosprawnymi. Aby ten cel został realizowany kształcenie niepełnosprawnych odbywa się w:

- Przedszkolu nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. Kusocińskiego 11 w Inowrocławiu,
- Zespole Szkół Integracyjnych przy ul. Krzymińskiego 4 w Inowrocławiu, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa Integracyjna i Gimnazjum Integracyjne.

Szczegółowe warunki kształcenia, wychowywania i opieki niepełnosprawnych reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 19, poz. 167) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2002 r. Nr 61, poz. 624 ze zm.).

W klasach integracyjnych i w oddziałach integracyjnych w przedszkolu liczba wszystkich uczniów wynosi od 15 do 20. W tej liczbie jest od 3 do 5 uczniów niepełnosprawnych. Klasy dobierane są tak, aby byli w nich uczniowie z różnymi rodzajami schorzeń.

W roku szkolnym 2008/2009 do Przedszkola nr 4 uczęszcza ogółem **188** dzieci podzielonych na 9 grup wiekowych, w tym 6 integracyjnych. Do Zespołu

Szkół Integracyjnych uczęszcza **553** uczniów skupionych w 29 oddziałach integracyjnych, z czego 412 uczniów w 22 oddziałach w szkole podstawowej, a 141 uczniów w 7 oddziałach gimnazjalnych.

Szczegółową liczbę dzieci niepełnosprawnych z podziałem na rodzaj niepełnosprawności przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Zespół Szkół Integracyjnych		Przedszkole nr 4
		szkoła podstawowa	gimnazjum	
1.	Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	32	11	1
2.	Upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym	6	2	0
3.	Upośledzenie umysłowe w stopniu znacznym	1	0	0
4.	Przewlekła choroba	15	5	2
5.	Autyzm	4	3	7
6.	Niepełnosprawność sprzężona	12	0	3
7.	Niepełnosprawność ruchowa	9	2	6
8.	Zaburzenia zachowania	10	4	0
9.	Słabowidzący	7	0	2
10.	Słabosłyszący	2	1	2
11.	Niewidomi	1		
12	Opóźniony rozwój psychoruchowy	0	0	3
	Razem	**99**	**28**	**26**
	Ogółem	**127**		**26**

Jak wynika z powyższych danych do Zespołu Szkół Integracyjnych uczęszcza łącznie 127 uczniów niepełnosprawnych (99 w szkole podstawowej i 28 w gimnazjum) oraz 26 dzieci do Przedszkola nr 4.

Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci niepełnosprawnych realizowane są na podstawie orzeczeń do kształcenia specjalnego, które zawierają zalecenia do objęcia ich różnymi formami wspomagania lub opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej. W Zespole Szkół Integracyjnych prowadzone są następujące formy zajęć dla dzieci niepełnosprawnych:

- zajęcia z klasą – kierowane do wszystkich dzieci w klasie,
- zajęcia rewalidacyjne – wspomagające rozwój dzieci i młodzieży, rozwijające zainteresowanie otoczeniem oraz uzyskiwanie niezależności od innych osób w funkcjonowaniu w codziennym życiu,
- terapia logopedyczna – przygotowująca dziecko do sprawnego w miarę możliwości posługiwania się słowem mówionym i komunikowania się z ludźmi,
- muzykoterapia – metoda wykorzystująca wpływ muzyki na ustrój człowieka,
- rehabilitacja ruchowa – ma na celu usprawnianie zaburzonych funkcji ruchowych w pełnym zakresie: przyjmowania prawidłowej postawy ciała, czynności lokomocyjnych, samoobsługowych,
- zajęcia z tyflopedagogiem – praca z dziećmi ze schorzeniami okulistycznymi,
- terapia pedagogiczna (korekcyjno-wyrównawcze) – pomoc dzieciom ujawniającym różnego rodzaju nieprawidłowości rozwoju i zachowania,
- gimnastyka korekcyjna – ćwiczenia mające na celu skorygowanie wad postawy,
- zajęcia indywidualne – dostosowane do potrzeb konkretnego dziecka.

Zajęcia specjalistyczne realizowane są w odpowiednio wyposażonych gabinetach specjalistycznych: w gabinetach pedagoga specjalnego i szkolnego, gabinecie logopedy, tyflopedagoga, gabinecie muzykoterapii, rehabilitanta oraz w Sali Doświadczania Świata przeznaczonej głównie dla dzieci upośledzonych umysłowo, z porażeniem mózgowym czy nadpobudliwych ruchowo.

W Przedszkolu nr 4 wszystkie dzieci biorą udział we wszystkich propozycjach edukacyjnych kierowanych przez nauczycieli do wszystkich dzieci w grupie. Pracują pod kierunkiem pedagoga specjalnego. Biorą udział we wszystkich uroczystościach wewnątrzprzedszkolnych, spacerach i wycieczkach tematycznych. Dzieci niepełnosprawne uczestniczą w indywidualnych zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez psychologa, pedagoga, rehabilitanta zajęć ruchowych, muzykoterapeutę, socjoterapeutę, tyflopedagoga, oligorenopedagoga, nauczyciela gimnastyki korekcyjnej i nauczyciela rytmiki. Czas trwania i rodzaj zajęć dostosowane są do psychofizycznych możliwości dzieci niepełnosprawnych i ich oczekiwań. Zajęcia z rytmiki odbywają się z całą grupą, z muzykoterapii i gimnastyki korekcyjnej w grupach terapeutycznych, składających się z 2 do 5 dzieci niepełnosprawnych z różnych grup. Zajęcia indywidualne z terapeutami odbywają się w salkach i gabinetach specjalistycznych.

W przedszkolu i szkole prowadzącej oddziały integracyjne zatrudnia się dodatkowo nauczycieli ze specjalnym przygotowaniem pedagogicznym w celu

współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz udzielania pomocy nauczycielom w zakresie treści programowych i metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi, a także prowadzenia bądź organizowania różnego rodzaju form pomocy.

Nauczyciele i specjaliści rozpoznają potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie. Współorganizują zajęcia edukacyjne i pracę wychowawczą w formach integracyjnych, a w szczególności wspólnie z nauczycielami prowadzącymi zajęcia edukacyjne, wybierają lub opracowują programy wychowania przedszkolnego i programy nauczania, a także dostosowują realizację programów wychowania przedszkolnego, programów nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych.

W Zespole Szkół Integracyjnych pracują nauczyciele uczący poszczególnych przedmiotów, którzy posiadają odpowiednie przygotowanie do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi zdobyte na kursach kwalifikacyjnych i studiach podyplomowych oraz pedagodzy specjalni: oligofrenopedagodzy, surdopedagodzy, tyflopedagodzy oraz osoby, które ukończyły studia z zakresu resocjalizacji, terapii pedagogicznej i rewalidacji.

Nauczyciele w Przedszkolu nr 4 posiadają przygotowanie pedagogiczne w zakresie edukacji przedszkolnej oraz dodatkowe kwalifikacje, takie jak: oligofrenopedagogika, tyflopedagogika czy arteterapia. W każdej grupie jest pedagog specjalny. Zajęcia specjalistyczne prowadzą nauczyciele z kwalifikacjami: psycholog po psychologii klinicznej, tyflopedagog, logopeda, muzykoterapeuta po arteterapii sztuką i po socjoterapii. Nauczyciele w grupach integracyjnych z uwagi na podwójne kwalifikacje są w roli nauczyciela edukacji przedszkolnej i pedagoga specjalnego.

Oprócz przygotowania merytorycznego do przyjęcia uczniów niepełnosprawnych placówki przygotowane są także technicznie. Trzykondygnacyjny budynek Zespołu Szkół Integracyjnych wyposażony jest w windę dostosowaną dla osób niepełnosprawnych, całe skrzydło jednopoziomowego budynku Przedszkola nr 4 wyposażone jest w podjazdy. Na korytarzach i w łazienkach zamocowane są odpowiednie poręcze.

Wszystkie sale zabaw w Przedszkolu nr 4 posiadają nowe wyposażenie, krzesełka i stoliki z możliwością regulowania wysokości. Zabawki, pomoce dydaktyczne, kąciki tematyczne takie jak: pokoik lalek, matematyczny, kącik 6-latka, komputerowy, majsterkowicza czy plastyczny dostosowane są do potrzeb wszystkich dzieci. Różnorodne specjalistyczne wyposażenie znajduje się w gabinetach logopedycznych, pedagogiczno-psychologicznym, sali rehabilitacyjnej i gimnastycznej i Sali Doświadczeń Świata.

Przedszkole posiada wysokiej jakości pomoce dydaktyczne z oprogramowaniem i sprzętem komputerowym znajdującym się w gabinecie logopedycznym oraz do ćwiczeń rehabilitacji ruchowej.

Klasy integracyjne wyposażone są w sprzęty specjalistyczne i pomoce dydaktyczne ułatwiające uczniom niepełnosprawnym proces zdobywania wiedzy. Do takich sprzętów należą m. in.: multilektor – wielofunkcyjne, modułowe, mówiące i brailowskie urządzenie lektorskie dla niewidomych, gry i układanki logiczne, przeglądarka do prezentacji dynamicznych, sceny z wyobraźnią.

Dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim mogą być także prowadzone zajęcia rewalidacyjne w formie indywidualnej. Są one formą realizacji obowiązku szkolnego. Mogą one być realizowane w szkole ogólnodostępnej, w której nie prowadzi się oddziałów integracyjnych. Wymiar jest obligatoryjny i wynosi 2 godziny dziennie. Zajęcia te może prowadzić wyłącznie nauczyciel posiadający kwalifikacje z zakresu oligortenopedagogiki. Opiekę podczas zajęć prowadzonych w domu rodzinnym zapewniają rodzice dziecka. Indywidualny program zajęć opracowuje prowadzący te zajęcia nauczyciel we współpracy z psychologiem na podstawie wskazań zawartych w orzeczeniu kwalifikacyjnym wydanym przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

W roku szkolnym 2007/2008 z tej formy zajęć skorzystało 14 uczniów szkół podstawowych i 3 gimnazjalnych.

Zgodnie z art. 71b ust. 1a ustawy o systemie oświaty dzieci i młodzież, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły mogą być objęte nauczaniem indywidualnym. Ta forma nauczania przeznaczona jest dla uczniów poważnie chorych, z ciężkimi urazami, po wypadkach, operacjach itp. Upośledzenie umysłowe, wady wzroku, słuchu – nawet poważne nie kwalifikują dziecka do nauczania indywidualnego. Podstawą przyznania nauczania indywidualnego jest orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydane przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną. Tygodniowy wymiar godzin indywidualnego nauczania wynosi:

- dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej – od 6 do 8 godzin,
- dla uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej – od 8 do 10 godzin,
- dla uczniów gimnazjum – od 10 do 12 godzin.

W roku szkolnym 2007/2008 z nauczania indywidualnego skorzystało 96 uczniów szkół podstawowych i 55 uczniów szkół gimnazjalnych. Tygodniowa liczba przyznanych godzin nauczania indywidualnego dla uczniów szkół podstawowych wyniosła 455 i 550 godzin dla uczniów szkół gimnazjalnych.

Dobrze realizowane kształcenie integracyjne niweluje poczucie społecznego odrzucenia oraz obniżonej wartości, tym samym zwiększając szansę życia bez dodatkowych ograniczeń społecznych czy psychologicznych. Dzieci pełnosprawne natomiast w ramach kształcenia integracyjnego zyskują pod względem rozwoju intelektualnego także dzięki temu, że ucząc się razem z niepełnosprawnymi, zaczynają rozumieć, że skoro los obdarzył ich większą sprawnością, to powinni zrobić z niej użytek.

mgr Magdalena Kaiser
KIEROWNIK
Referatu Oświaty